

Henri Louis Ludwig schildert het landelijke kustdorp

Danny Lannoy

Profiel in gips van Felicie Van Durme.

Profiel in gips van Louis Ludwig.

Op de gemeentelijke begraafplaats van de Deklerckstraat bevindt zich tussen de oude graven - links voorbij de ingangspoort - één opmerkelijk familiegraf van het echtpaar Ludwig-Van Durme. Een opvallend mooi beeld in arduin stelt een 'treurende vrouw' voor en siert het graf.

Wie was Henri Louis Ludwig?

Henricus Ludovicus werd geboren te Lith, Noordbrabant, in Nederland op 1 april 1856 als eerste kind van Frederik Frans Ludwig (°Maastricht 1822 / † Den Haag) en Adriana Maria Sala (°1820/ † Ellegem).

Frederik Frans en Adriana Sala kregen na Henri Louis nog vier kinderen: Frederik Henricus (°1861), Ernest Marie (°1864), Casper Johan (°1867) en Anna (°1870).

In 1865 verhuisde het gezin naar Velp in Gelderland waar vader Frederik geregistreerd stond als handelaar. In het begin van 1870 verlaat het gezin Ludwig-Sala Nederland en vestigt zich te Gent. In de 'Wegwijzer der Stad Gent' stond Frederik Frans Ludwig vermeld onder de rubriek 'Tabak en Cigaren- magazijnen en fabrikanten'. De vestiging bevond zich aan de Kortrijksesteenweg 134/29 en in 1879 aan de Boulevard van het Begijnhof.

In het register van de leerlingen van de Academie voor Schone Kunsten uit 1875, werd Henricus Louis Ludwig ingeschreven als 'Lodewijk'. Zijn naam kwam meermaals voor onder meer bij de afdelingen Beeldhouwkunde, Levend Model, Kunstgeschiedenis, Ontleedkunde en Bouwkunde gedurende de jaren 1876-77, 1878-79. In het register stonden twee adressen vermeld: Roodentorenkaai 24 en Drapstraat 32 (!).

Uit een brief van Adriana Sala daterend van 1876 vernemen we dat haar zoon Henri Louis beeldhouwer is (1).

In Moeskroen woonde een neef van Adriana Sala, Constant Sala, die plannen had om met zijn neef Henri Louis naar Italië te reizen, naar hun familie. Luigi Folatelli, hun gemeenschappelijke neef uit Canzo, schreef dat *"Het zou kunnen dat hij hier werk vindt om, zoals u zegt, zich te vervolmaken in zijn kunst en zo zullen we met hem dierbaar kennismaken... en met al onze dierbaren hetzij uit België hetzij uit Nederland"* (2). Het is niet met zekerheid te zeggen of Constant en Henri Louis deze reis hebben ondernomen.

In 1877, Henri Louis was toen 21 jaar geworden, ging hij na zijn studies aan de Academie te Gent in de leer bij Emmanuel van der Ven (1821-1883), een oom van Nathalie Sala, oudste zus van zijn moeder.

Naast zijn studies in de beeldhouwkunst ging Henri Louis zich ook toeleggen op de schilderkunst. Hij experimenteerde niet alleen met olieverf maar ook met pastel.

Ludwig werd lid van 'L'Union des Arts' te Brussel, een vereniging die zich manifesteerde van 1876 tot 1885. Hij trok geregeld naar Nederland om zich vanaf 1910 te Brussel te vestigen waar hij lid werd van 'Labeur' een actieve groep van kunstenaars tussen 1898 en 1907.

Louis huwde met de 14 jaar jongere Felicie Van Durme (1870-1963).

Net zoals vele kunstbroeders vond hij de weg naar de kust en trok naar Knokke.

In 1908 liet hij een bescheiden woning bouwen in de De Judestraat.

In Knokke liet hij zich inspireren door nieuwe thema's en naast portretten legde hij zich toe op dorpszichten en gebeurtenissen van toen, nu iconografisch belangrijk voor de geschiedenis van Knokke.

Studie.

Schets op karton van een hoeve, vermoedelijk in Knokke.

De Smidse van het Kalf.

De Berechting (Kerkstraat).

Hij trok met zijn schetsboek of schildersezels van west naar oost, van noord naar zuid in Knokke. Hij schilderde de smid voor zijn 'Smidse in het Kalf', en de 'Berechting' een beeld van de legendarische Kerkstraat, waar een bewoner knielt voor de pastoor die op weg is naar een stervende. De pastels getuigen van een enorme opmerksaamheid ondanks zijn ruwe trant van schilderen met zware contouren. Er ontbreekt geen enkel detail. Sincfala kreeg onlangs een schenking van Dr. Paul Mattelaer: De Duivelsput. Dit kleurig en landelijk tafereel met paard en een hoeve toont het Knokke van toen in al haar pracht. De collectie van het gemeentebestuur groeide aan met Schaapherder met zicht op Knocke-Dorp.

Naast zijn pastels maakte hij ook olieverfschilderijen, ruw geborsteld en met breed paletmes bewerkt; ze vertoonden een fel coloriet met zware schaduwvlekken. In het kleine werkje 'Dorpszicht' schildert hij een beeld van de straat waarin hij woonde. Hij toont de De Judestraat, in de richting van de Loskaai (Gemeenteplein) met in de achtergrond 'Hôtel de la Couronne' (KunstAcademie). Ludwig vond zijn onderwerpen in de dichte nabijheid van zijn woning. Ten noorden van zijn tuin lagen de duinen waar in 1909 de eerste cottages werden gebouwd voor de pas opgerichte 'Compagnie Het Zoute'. Knokke stond nog maar pas aan de start van haar toeristische ontplooiing. In het dorp en de landelijke buurten was toen nog maar weinig te merken van de badplaats.

Of hij, als Nederlander, in Knokke bleef gedurende WO I weten we niet. In 1913 diende Henri Louis Ludwig nog een bouwaanvraag in voor een verbouwing.

Op 22 januari 1924, na een verblijf van zestien jaar in de De Judestraat, werd een bouwvergunning verleend aan Ludwig om een 'cottage' op te trekken aan de Polderweg bij de oude tramweg (De Klerckstraat). Lang heeft hij er echter niet van kunnen genieten.

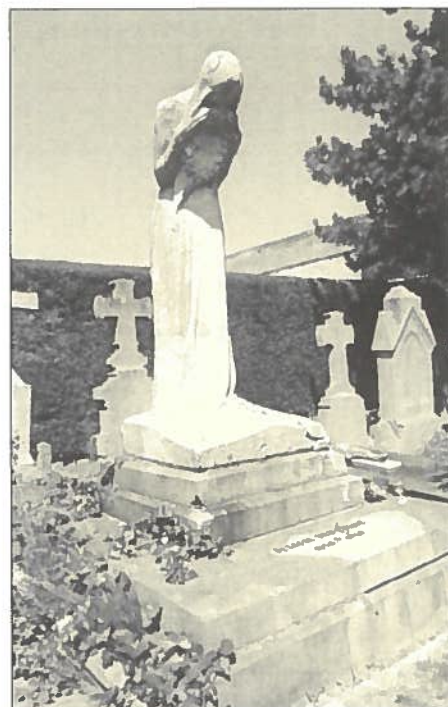

Op bezoek bij de familie Sala-Van Everbroeck:

Louis Ludwig en Felicie Van Durme, (rechts zittend); rechts staande Berthe Van Everbroeck en militair Robert Sala. (verzameling Pierre Sala).

Potloodschets van een dorpsstraatje.

Grafsteen.

In 1925 werd hij opgenomen in de St. Jozefkliniek aan de Komvest te Brugge waar hij stierf op 25 september. Louis werd begraven op het kerkhof naast de Margaretkerk (3).

In 1935 werd een nieuwe begraafplaats aangelegd langs zijn 'eigen' Deklerckstraat.

Enkele merkwaardige grafstenen werden overgebracht naar de St. Helenabegraafplaats, waaronder de 'treurende vrouw'.

Zijn echtgenote Félicie Van Durme bleef weduwe tot haar overlijden op 13 oktober 1963. Zij werd bijgezet in het graf van Louis.

1. Uittreksel brief: *Louis a reçu le portret (portrait) de notre chère tante. Il fera tout son possible pour le faire en buste.*

2. *A noi tutti fa molto piacere sentire dell'intenzione che avete di venire presto in Italia col cucino Luigi di Gand. Può essere ch'egli ritrova dell'occupazione per perfezionarsi come dite nell'arte sua, e così faremo la cara sua conoscenza come bramiamo fare di presenza la vostra e così fare di tutti i nostri cari sia de Belgio che d'Olanda.*

3. Het huis werd in 2010 gesloopt voor een nieuw gebouw in eigentijdse architectuur.

I Herman Joseph LUDWIG wonende te Utrecht, Kapitein, paardenarts, gehuwd met Arnolda Herman ROS

II Frederik Frans LUDWIG (°Maastricht 11.08.1822/ + Den Haag) gehuwd op 14.06.1855 met Adriana Maria SALA (12.07.1820 / + Ellegem) dochter van Jean Baptiste en Josepha Muskeyn, kunsthandelaar.

III Henricus Ludovicus LUDWIG (°1856)

Frederik Henricus (°1861)

Ernest Marie (°1864)

Casper Johan (°1867)

Anna (°1870)

(Familie Sala raadpleegbaar op blog.seniorennet.be/pelikaan.archief.php?ID=588820)

Met dank voor de medewerking aan mevr. Manuela Stuyck.